

41 . Isaccea | Județ: Tulcea | Punct: Noviodunum | Anul: 1997

Anul: 1997

Cod RAN: 159696.05;159696.04

Perioade: Antichitate, Evul Mediu

Epoci: Epoca romană timpurie, Epoca romană târzie, Epoca medievală timpurie

Tipuri sit: exploatare/carieră

Categorii sit: Domestic

Autori: Victor-Heinrich Baumann, Geanina Haită, Mihaela Iacob, Gheorghe Mănucu-Adameșteanu, Silvia Marinescu Bîlcu, Eugen Dorel Paraschiv, Cristian Micu, Adrian xxBălășescuxx, Sorin Mănăstireanu, Smaranda Micu

Instituții: Institutul de Cercetări Eco-Muzeale Tulcea, Muzeul Național de Istorie a României, Institutul de Cercetări Eco-Muzeale Tulcea, Muzeul Municipiului București, Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", București, Institutul de Cercetări Eco-Muzeale Tulcea, Institutul de Cercetări Eco-Muzeale Tulcea, Muzeul Național de Istorie a României, Institutul de Cercetări Eco-Muzeale Tulcea, Institutul de Cercetări Eco-Muzeale Tulcea

Raport

I. Noviodunum

Acumularea unui bogat material informativ, în urma cercetărilor arheologice efectuate în teritoriul rural al cetății Noviodunum, a impus organizarea unor săpături sistematice în cetate și în zona aferentă. Din 1995, I. C. E. M. Tulcea și-a înscris în programul de cercetări arheologice redeschiderea șantierului de la Noviodunum. În anii 1953, 1955 - 1956, 1964, 1976, 1973 și 1990, Muzeul Național de Antichități București, apoi Institutul de Arheologie, respectiv prof. I. Barnea și Bucur Mitrea în primii ani, apoi I. Barnea singur sau împreună cu Alex. Barnea și, în sfârșit, colegii Gh. Mănucu Adameșteanu și Florin Topoleanu de la Muzeul "Delta Dunării" Tulcea, au realizat o serie de săpături de salvare și sondaje arheologice ale căror rezultate au fost publicate, uneori numai parțial, sau au rămas nepublicate în cazul celor din 1990.

Informațiile, culese în urma acestor cercetări, se dovedesc inconsistente, în condițiile discutării aspectelor esențiale ale celui mai important punct strategic și economic de la Gurile Dunării.

Proiectul de cercetare, elaborat în 1995, urmărește, în general, raportul dintre așezarea civilă circumscrisă de valurile de pământ și fortificația cu incintă de piatră. În acest sens, s-a procedat la eșalonarea cercetărilor arheologice, luându-se, în prima fază, ca zonă de referință, așezarea cuprinsă între incinta de piatră și valul I, urmând ca în a doua etapă să fie secționată cetatea.

În 1995, așezarea civilă nr. 1 a fost pichetată din 30 în 30 m și s-au trasat două secțiuni magistrale - S I de la sud la nord și S II de la est la vest. Cele două secțiuni au fost astfel plasate încât să permită o dublă secționare a valului I. S-a observat că terenul este puternic bulversat de lucrările agricole și de locuirea medievală.

Rezultatele primei campanii au dus la următoarele concluzii:

- locuirea medievală începe în sec. XI, când se constată o adevărată explozie demografică;
- în sec. XII, locul așezării este luat de o necropolă de inhumație;
- valul de pământ este ridicat probabil către sfârșitul sec. XI întrucât acoperă stratul de cultură din acest secol și este perforat de morminte;
- în sec. XIII se reia locuirea în așezare, locuire marcată de numeroase gropi menajere și de resturile

unor locuințe de suprafață și semiadâncite.

În 1996 s-a urmărit delimitarea și degajarea unor complexe de locuire și curățarea gropilor menajere descoperite. Au fost deschise două secțiuni paralele cu S I, la est și la vest (respectiv S III și S IV), care au permis cercetarea unui număr de șase locuințe în S I - III - IV și a uneia în S II, toate prevăzute cu "pietrare". În partea de nord a secțiunii I a fost descoperit un atelier de olar, de unde au fost recuperate două roți ceramice, iar dintr-o groapă menajeră datată în sec. XIII a fost scos un medalion triunghiular de gresie calcaroasă, cu imaginea iconografică a sfinților Cosma și Damian.

În primele două campanii au fost descoperite 60 de morminte de inhumație, aproape în totalitate fără inventar, situate la adâncimi diferite, unele suprapuse, relevând mai multe etape de înmormântare. Ritul și ritualul demonstrează prezența unei populații majoritare creștine. Au fost identificate 12 locuințe, majoritatea aparținând sec. XI, cele din sec. XIII, puternic bulversate de arături, fiind relevate mai ales de gropile menajere, din care a fost recuperat un număr apreciabil de monede bizantine tăiate și imitații latine.

În 1996 a început secționarea incintei fortificate de sud a cetății, prin prelungirea de nord de drum a secțiunii magistrale (S I). Cu acest prilej, au fost scoase la lumină laturile unui turn avansat din epoca romano - bizantină.

Campania din 1997 a urmărit, în special, secționarea turnului, în vederea stabilirii stratigrafiei acestuia.

Secțiunea de control (CT I) a fost adâncită până la -5,50 m și au fost deschise alte două secțiuni paralele (CT II și CT III). Rezultatele acestor cercetări pot fi rezumate astfel:

a) turnul cetății romano - bizantine are o formă rectangulară (în CT II a fost surprins colțul interior), o lărgime de aprox. 20 m și o adâncime de 9,40 m;

b) în secțiunea mediană (CT III) a fost surprinsă intrarea în turn;

c) stratigrafic, în interiorul turnului, au fost surprinse 9 niveluri, din care 7 (niv. 3-9) aparțin secolelor IV - VI;

d) penultimul nivel (niv. 8) acoperă resturile unui zid roman timpuriu, surprins și în CT II;

e) zidul interior al turnului, respectiv zidul de incintă al cetății, prezintă o plintă dublă; cea de jos, corespunzătoare nivelului 8, relevă o construcție ulterioară, prin retragerea incintei;

f) zidul exterior al turnului, gros de 3,60 m, fundația adâncă de 1,80 m, amplasată într-un strat de cultură roman timpuriu;

g) incinta romano - bizantină a fost construită din straturi succesive de blocuri mici de piatră și cărămizi pătrate, având o lățime de 2 m; în epoca bizantină, la o dată pe care nu o putem preciza cu certitudine, probabil la sfârșitul sec. XI sau la începutul sec. XII, când încetează locuirea din așezarea extramuros, este construită incinta bizantină din piatră, deasupra celei romano - bizantine, având o lățime de 1,90 m. II.

SUHAT

În perioada 14 iulie - 28 august 1997 au fost realizate cercetări arheologice, cu caracter de salvare în localitatea Isaccea, punctul Suhat.

S-au trasat două secțiuni - S1 respectiv S2 - orientate nord-sud, având fiecare 26 m lungime și 2 m lățime. Succesiunea stratigrafică pe profilul realizat în S1 (cercetată până la solul viu) se prezintă astfel:

1) stratul cultural neolitic aparținând culturii Boian, faza Giulești, care suprapune solul vegetal antic;

2) stratul eterogen din punct de vedere cultural, cu înmormântări din epoca bronzului și complexe aparținând epocii elenistice și romane timpurii.

În nivelele de locuire neolitice au fost puse în evidență trei locuințe de suprafață, cercetate parțial, câteva vetre exterioare acestora și un număr considerabil de gropi menajere. În următorul strat cultural au fost cercetate parțial două morminte deranjate de intervențiile contemporane, aparținând epocii bronzului și gropi menajere ce au afectat, la rândul lor, locuirea neolitică.

În anii următori vom extinde suprafața cercetată pentru a surprinde limitele așezării neolitice pentru

fiecare fază în parte și pentru a completa datele obținute în legătură cu complexele studiate.

Se impune de asemenea, identificarea așezărilor de epocă elenistică și romană timpurie, cărora le aparțin gropile menajere din zonă.

Analiza materialului arheozoologic; A. Bălășescu, MNIR – CNCP

Studiul arheozoologic a evidențiat că activitatea de creștere a animalelor domestice este predominantă, în principal cea a bovinelor. Resturile de câine identificate le depășesc numeric pe cele de ovicaprine și suine la un loc, ceea ce demonstrează că acestea erau consumate frecvent (s-au evidențiat urme de tăiere și jupuire, urme de ardere).

Vânatul este bine reprezentat ca număr de specii (*Equus caballus*, *Bos primigenius*, *Cervus elaphus*, *Capreolus capreolus*, *Sus scrofa attila*, *Vulpes vulpes*, *Mustela nivalis*, *Lepus europaeus*, *Castor fiber*) dar și ca număr de resturi (25%), raport mare pentru această perioadă culturală (Boian - Giulești).

Analiza materialului litic; Geanina Haită, MNIR – CNCP

Materialul litic descoperit în așezarea menționată a fost analizat atât din punct de vedere tipologic dar și din punct de vedere tehnologic.

S-a urmărit stabilirea caracterelor tipologice și tehnologice ale materialului litic avut la dispoziție fiind observată ponderea ridicată a uneltelor în raport cu piesele brute și utilizarea percuției dure pentru realizarea materialului litic din așezarea de la Isaccea.

Informații suplimentare online

[Raportul 513 din cronica.cimec.ro](http://raportul513.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](http://localizare.pe.harta.folosind.Mapserver.Cimec.ro)
